

Tractament de la [b] de *poble*

(ALDC, III, 692. El *poble*)

El llat. PŎPULUS ‘poble, conjunt de ciutadans’ és l’origen del cat. *poble*, que després va cobrir-se de l’altre significat de ‘població habitada, més petita que la ciutat’. La *b* del grup *-bl-* ha rebut diversos tractaments: 1) com a bilabial oclusiva, *po[b]e*, que pot geminar-se, *po[bb]e*, i, en ambdós casos, ensordir-se en *po[p]e* o *po[pp]e*, fenòmens que trobem en el Principat i les Balears; 2) com a fricativa, amb la mateixa condició d’intervocàlica, *po[β]e*, articulació estesa pel val. i punts meridionals del cat. nord-occ.

En la variació lèxica notem: *endret* 1-3, 5, 7, substantivació de la locució prepositiva *en dret* ‘enfrent de’ (cf. fr. *endroit*, oc. *endrech*); *vila*, der. del llat. vg. VILA, per dissimilació

del llat. cl. VILLA ‘mas, masia’ (var. *villa* 93, 115, 161, per castellanisme); *vilatge* 2, 3, 4, 6, 8, 9, 11, 13, 14 (var. *vilatxe* 2, 6, 7, amb ensordiment de [dʒ], que té caràcter fluctuant en ross.), der. de *vila*, i que en ross. deu ser occitanisme; *lloc* 99, 106, 108, 132, 139 (< llat. LOCUS ‘lloc, indret’ → ‘població’) i el der. *llugar* 87, 94, 100, probable arcaisme mantingut per contacte amb l’arag. (cat. ant. *llogar* [< llat. LOCALE], i der. *llogaret*, *llogarret*); *aldea* 163 ve de l’ar. DĀI‘CA ‘camp, llogaret’ (cf. mapa 439); *país* 85 és calc de l’it. *paese*.

Són mots normatius *poble*, *vila*, *vilatge* i *aldea* com antic, des del DG₁, 1932.

